

06

PRIVREDA I RESURSI

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o koncesijama

Oblast	Privreda i resursi
Status	Prijedlog, prije skupštinske procedure
Lista	Željko Komšić – Za građansku državu – DF/GS
Izbori	Opći izbori 04.10.2026. · izborna jedinica 201

Predlaagači

- 22 Ibrahim Veladžić
- 14 Amir Tahić

broj22.ba

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
UNSKO-SANSKI KANTON

SKUPŠTINA UNSKO-SANSKOG KANTONA

Na osnovu člana 11. tačka n) Ustava Unsko-sanskog kantona – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 1/04 i 11/04), Skupština Unsko-sanskog kantona, na sjednici održanoj _____ 2026. godine, donosi

Z A K O N
O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O KONCESIJAMA

Član 1.

U Zakonu o koncesijama („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 10/03, 7/09, 19/13 i 9/17) poslije odredbe kojom se uređuje ugovor o koncesiji dodaje se novo poglavlje koje glasi:

„POGLAVLJE – JAVNI REGISTAR, NAKNADA, NAPLATA, NADZOR I PRESTANAK

Član A..

(Javni registar koncesija)

(1) Davalac koncesije vodi javni Registar koncesija za svaku koncesiju iz nadležnosti Kantona i, kada ovaj zakon obavezuje jedinicu lokalne samouprave kao davaoca, za koncesiju iz njene nadležnosti.

(2) U Registru stoje:

- a) predmet, lokacija i, ako je određen, obim korištenja;
- b) koncesionar, stvarni vlasnik ako je poznat iz službene evidencije, i davalac;
- c) broj, datum i trajanje ugovora, s aneksima;
- d) visina i način obračuna naknade;
- e) iznos dospjele, plaćene i neplaćene naknade, datum posljednje uplate i visina zatezne kamate ako je obračunata;
- f) obaveza sanacije, odnosno vraćanja prostora u ugovoreno stanje, instrument kojim je osigurana i status izvršenja;
- g) status ugovora: aktivan, u zastoju, u stečaju koncesionara, u postupku raskida, istekao, ništav po pravosnažnoj odluci;
- h) udio jedinice lokalne samouprave u naknadi, ako postoji.

(3) Registar se objavljuje na internetskoj stranici davaoca i Vlade Kantona, u ljudski i mašinski čitljivom obliku, bez naknade. Poslovna tajna ne obuhvata podatke iz stava (2) ovog člana.

(4) Ne objavljuju se JMBG, brojevi računa, potpisi ni drugi podaci koji nisu nužni za identifikaciju ugovora i potraživanja.

(5) Ministarstvo nadležno za finansije vodi zbirnu evidenciju potraživanja po koncesijama Kantona i usklađuje je s Registrom i knjigovodstvom najmanje jednom u kvartalu. Razlika se obrazlaže pismeno.

(6) Ovaj član ne uređuje koncesije iz isključive federalne nadležnosti.

Član B..

(Namjena i pripadnost prihoda)

(1) Koncesiona naknada koja pripada Kantonu prihod je Budžeta Kantona. Namjena se iskazuje u budžetu po vrsti koncesije. Sredstva se ne smiju knjižiti na stavku koja ne odgovara zakonskoj pripadnosti.

(2) Dio naknade koji po ovom ili posebnom zakonu, odnosno po ugovoru, pripada jedinici lokalne samouprave na čijem se području koncesija izvršava, doznačava se toj jedinici u roku od 30 dana od dana uplate koncesionara, ako ugovorom ili odlukom Skupštine nije određen kraći rok.

(3) Ako važeći ugovor ne određuje udio jedinice lokalne samouprave, a predmet se izvršava na njenom području, taj se udio ne mijenja retroaktivno. Za ugovore koji se zaključe nakon stupanja na snagu ovog zakona Vlada predlaže, a Skupština u roku od 90 dana utvrđuje, minimalni udio po vrsti koncesije. Taj udio ne smije ostati nula bez pisanog obrazloženja objavljenog uz odluku.

(4) U izvještaju o izvršenju budžeta odvojeno se prikazuju: obračunata naknada, naplaćena naknada, nenaplaćena dospjela potraživanja, otpis i udio doznačen jedinicama lokalne samouprave. Knjigovodstveni iznos potraživanja nije mjerilo uspjeha naplate.

Član C..

(Naplata i kamata)

(1) Na dospjelu nenaplaćenu naknadu teče zakonska zatezna kamata od dana dospijeca, ako ugovorom nije ugovorena viša kamata.

(2) Davalac, uz Ministarstvo finansija, opominje dužnika u roku od 15 dana od dospijeca. Ako uplata ne stigne u narednih 30 dana, predmet se dostavlja Kantonalnom pravobranilaštvu radi pokretanja postupka, osim ako je u toku odobreni reprogram koji se uredno izvršava.

(3) Reprogram dugovanja dopušten je samo pisanom odlukom Vlade, uz raspored otplate, instrument osiguranja i zabranu aneksa kojim se povećava obim eksploatacije ili produžava trajanje dok dug nije izmiren ili uredno osiguran.

(4) Otpis potraživanja vrši se isključivo po propisima o budžetima, nakon što je pravobranilaštvo ocijenilo naplativost. Otpis se objavljuje zbirno. Stečaj koncesionara sam po sebi nije osnov za otpis prije okončanja stečajnog postupka.

(5) Ako je koncesionar u stečaju, davalac bez odgađanja prijavljuje potraživanje u stečajnu masu i u Registru označava status „u stečaju“.

Član D..

(Novi ugovori: osiguranje, mjerenje, sanacija i raskid)

(1) Ugovor o koncesiji koji se zaključi nakon stupanja na snagu ovog zakona obavezno sadrži:

a) finansijsko osiguranje izvršenja obaveze plaćanja naknade (bankarska garancija, depozit ili drugi instrument naplativ na prvi poziv) u visini koju odredi davalac, a koja pokriva najmanje šestomjesečnu naknadu;

- b) odvojeno finansijsko osiguranje procijenjenog troška sanacije, koje se ne smije koristiti za namirenje zaostale naknade;
 - c) način mjerenja eksploatacije, odnosno korištenja, obavezu periodičnog izvještaja koncesionara i pravo davaoca i inspekcije na uvid, uzorkovanje i, prema procjeni rizika, kontrolno mjerenje;
 - d) obavezu sanacije, rok i stanje u koje se prostor vraća;
 - e) zabranu prenosa ugovora i promjene kontrole nad koncesionarom bez prethodne pisane saglasnosti davaoca;
 - f) posljedice ozbiljnog kršenja: djelimičan ili potpuni raskid, naplatu osiguranja i zabranu novog ugovora s koncesionarom i s njim povezanim licem u roku od pet godina.
- (2) Ozbiljnim kršenjem smatra se: neplaćanje dospjele naknade duže od 90 dana bez odobrenog reprograma koji se uredno izvršava; eksploatacija izvan odobrenog obima ili prostora; onemogućavanje nadzora; neizvršenje sanacije u ugovorenom roku; davanje netačnog izvještaja o obimu korištenja.
- (3) Raskid se vrši u skladu s ugovorom, ovim zakonom i propisima o obveznim odnosima. Raskid nije oduzimanje stečenog prava bez postupka.
- (4) Aneks kojim se bitno povećava obim ili produžava trajanje zaključenog ugovora, u dijelu osiguranja, mjerenja i sanacije, mora ispuniti uslove iz stava (1) ovog člana.

Član E..

(Postojeći ugovori)

- (1) Ugovori zaključeni prije stupanja na snagu ovog zakona ostaju na snazi.
- (2) Svaki postojeći ugovor pregleda se pojedinačno u roku iz člana 2. ovog zakona: predmet, naknada, uplate, dug, sanacija, važenje aneksa, stvarni obim korištenja i usklađenost s propisom koji je važio u času zaključenja.
- (3) Neutemeljeno retroaktivno ukidanje, jednostrano smanjenje stečenog prava ili naknadno uvođenje obaveze koja nije postojala u času zaključenja nije dopušteno.
- (4) Ako se utvrdi ništavost, prestanak ili potreba aneksa, postupa se po ugovoru, ovom zakonu i propisima o obveznim odnosima, uz prethodno mišljenje pravobranilaštva.
- (5) Na postojeći ugovor shodno se primjenjuju članovi A., B. i C. ovog poglavlja u dijelu registra, namjene prihoda, kamate i naplate. Član D. primjenjuje se na aneks kojim se bitno povećava obim ili produžava trajanje.

Član F..

(Korištenje bez ugovora)

- (1) Ko koristi prirodno bogatstvo, dobro u općoj upotrebi ili obavlja djelatnost za koju je po ovom zakonu potrebna koncesija, a nema važeći ugovor, davalac u roku od 60 dana od saznanja pokreće postupak dodjele ili, ako dodjela nije dopuštena, predlaže nadležnoj inspekciji zabranu korištenja.
- (2) Stav (1) ovog člana ne sanira prošlo korištenje i ne stvara stečeno pravo. Naknada i naknada štete za period bez ugovora potražuju se po općim pravilima.
- (3) Javna preduzeća i druga lica koja već koriste predmet koncesije nisu izuzeta od obaveze ugovora, osim ako poseban zakon izričito uređuje drugačiji osnov korištenja.

Član G..

(Godišnji izvještaj)

(1) Davalac do 31. marta dostavlja Vladi izvještaj za prethodnu godinu: broj aktivnih ugovora, obračunatu i naplaćenu naknadu, potraživanja, stečajeve, pokrenute postupke, izvršene sanacije i korištenja bez ugovora.

(2) Vlada izvještaj dostavlja Skupštini do 30. juna, uz zbirni prikaz iz Registra.“

Član 2.

(Prijelazne obaveze)

(1) U roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona davalac usklađuje Registar i evidenciju dugovanja s knjigovodstvom i dostavlja pravobranilaštvu popis dospelog nenaplaćenog, s naznakom da li je potraživanje utuženo, u stečaju ili bez postupka.

(2) U roku od šest do dvanaest mjeseci davalac, uz nadležnu inspekciju, provodi ciljani nadzor eksploatacije na ugovorima s najvećim dugom ili sumnjom u prekoračenje obima i, gdje treba, pokreće naplatu ili raskid.

(3) U istom roku iz stava (2) ovog člana davalac sastavlja popis korištenja bez ugovora i postupa po članu F. osnovnog teksta.

(4) Ministarstva nadležna za predmet koncesije, inspekcija, Ministarstvo finansija i Kantonalno pravobranilaštvo razmjenjuju podatke potrebne za naplatu i nadzor, uz zaštitu podataka koji nisu javni po članu A.

Član 3.

(Usklađivanje provedbenih akata)

Vlada Kantona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona usklađuje uredbe, tarife ako ih donosi, obrasce ugovora i metodologiju mjerenja s ovim zakonom. Provedbenim aktom ne mogu se suziti obaveza objave, naplate ni osiguranja.

Član 4.

(Prekršaji)

(1) Novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se pravno lice – koncesionar ako:

- a) ne dostavi izvještaj o obimu korištenja u ugovorenom roku;
- b) onemogući uvid, uzorkovanje ili kontrolno mjerenje;
- c) koristi predmet koncesije izvan odobrenog obima ili prostora.

(2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice novčanom kaznom od 500,00 KM do 3.000,00 KM.

(3) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 8.000,00 KM kaznit će se davalac koji je pravno lice, a novčanom kaznom od 300,00 KM do 2.000,00 KM odgovorno lice davaoca, ako ne vodi Registar, ne objavi podatak iz člana A. ili ne dostavi predmet pravobranilaštvu u roku iz člana C.

(4) Novčana kazna izrečena fizičkom ili odgovornom licu ne smije se platiti iz javnih sredstava.

(5) Na prekršaje se primjenjuje zakon kojim se u Federaciji Bosne i Hercegovine uređuju prekršaji.

Član 5.

(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona“.

PREDLAGAČ ZAKONA:
☉☉ Veladžić Ibrahim

PREDLAGAČ ZAKONA:
☉ Tahić Amir

OBRAZLOŽENJE

I. Pravni osnov

Mijenja se Zakon o koncesijama („Službeni glasnik Unsko-sanskog kantona“, broj: 10/03, 7/09, 19/13 i 9/17). Skupština donosi zakon na osnovu člana 11. tačka n) Ustava Kantona. Federalne koncesije ostaju u federalnom režimu. Kanton uređuje javnost, knjiženje, naplatu i nadzor ugovora iz vlastite nadležnosti, te obavezu jedinice lokalne samouprave kada ona djeluje kao davalac po ovom zakonu.

Nacrt cjelovitog novog zakona iz 2022. godine nije zamijenio ovaj zahvat. Nakon pregleda zatečenih ugovora sigurnije je dopuniti važeći zakon nego ukidati stečena prava novim kodeksom. Dopuna se drži propisa o budžetima, obveznim odnosima, stečaju, zaštiti ličnih podataka i prekršajima Federacije Bosne i Hercegovine.

II. Provjereni problem

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, u Izvještaju o finansijskoj reviziji Unsko-sanskog kantona za 2023. godinu, utvrdio je sljedeće, što ovaj nacrt ne preuveličava i ne smanjuje:

Na 31. decembar 2023. aktivni su bili ugovori sa 42 koncesionara iz oblasti mineralnih sirovina u nadležnosti Ministarstva privrede, te četiri iz oblasti poljoprivrede i pet iz oblasti voda u nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Ministarstvo privrede iskazuje potraživanja po osnovu koncesione naknade od 1.393.708 KM. Najveći dužnici navedeni u izvještaju su: GP „Rad“ Cazin (1.003.626 KM), Splonum d.d. Sanski Most (222.298 KM), Grupex d.d. Velika Kladuša (88.998 KM) i Krajina putevi d.d. Bihać (74.234 KM). Potraživanja su pretežno utužena. Problem je naplata, jer je dio koncesionara u stečaju. Knjigovodstveni dug nije isto što i novac u kasi.

U razgraničenim namjenskim prihodima iskazano je 780.082 KM naknada od koncesija. Revizor je preporučio da se nastave zaključivati ugovori s korisnicima prirodnih bogatstava i da se novim zakonom preciznije odredi namjena prihoda od poljoprivrednog zemljišta i voda. U izvještaju se

posebno spominje korištenje bez uređenog ugovora (male hidroelektrane Krušnica i kanal „Bihać“, korištenje vode na HE „Kostela“, nelegalni ribnjaci).

Zakon zato ne tvrdi da je svaki dug naplativ, niti da treba rušiti stare ugovore. Tvrdi da ugovor, uplata, mjerenje obima i sanacija nisu bili povezani u jednom javnom nizu.

III. Rješenje

Jedan javni registar: predmet, ugovor, naknada, uplata, dug, sanacija, status. Poslovna tajna ne pokriva te stavke. Ministarstvo finansija kvartalno usklađuje registar s knjigama. U budžetu se odvojeno vide obračunato, naplaćeno, nenaplaćeno i otpisano.

Naplata ima rokove: opomena za 15 dana, predmet pravobranilaštvu za daljih 30, zakonska zatezna kamata od dospeljeća. Reprogram samo odlukom Vlade, uz zabranu širenja eksploatacije dok se dug ne izmiri. Otpis samo po budžetskim pravilima. Stečaj se prijavljuje u masu, ne briše se tiho.

Novi ugovor mora imati garanciju za naknadu i odvojenu garanciju za sanaciju, način mjerenja, pravo uzorka i jasne razloge raskida. Aneks kojim se bitno širi obim ili produžava rok ulazi u isti standard. Raskid ide uz postupak; to nije oduzimanje prava preko noći.

Stari ugovori ostaju. Pregledaju se jedan po jedan. Retroaktivno ukidanje nije dopušteno. Na stare ugovore idu registar, namjena prihoda i naplata; novi standard osiguranja ide tek na aneks kojim se bitno mijenja posao.

Korištenje bez ugovora dobija rok: 60 dana od saznanja za pokretanje dodjele ili predlaganje zabrane. To ne legalizira prošlost. Javna preduzeća nisu izuzeta ako poseban zakon ne kaže drugačije.

Udio općine u starim ugovorima se ne prepravlja unazad. Za nove ugovore Skupština u 90 dana utvrđuje minimalni udio po vrsti. Nula nije dozvoljena bez javnog obrazloženja. Zakon namjerno ne upisuje fiksni procenat, jer bi fiksni broj bez tarife i vrste koncesije bio ili preoštar ili premekan i otvorio bi spor o nadležnosti.

IV. Šta je dodato u odnosu na polazni nacrt

Zatezna kamata. Odvojena garancija za sanaciju, da se jamstvo za jamu ne potroši na stari dug. Kontrolno mjerenje prema riziku. Stečaj kao status u registru i obavezna prijava potraživanja. Pet godina zabrane novog ugovora povezanom licu nakon ozbiljnog kršenja. Član o korištenju bez ugovora, jer revizija nije govorila samo o dugu nego i o objektima bez ugovora. Godišnji izvještaj Skupštini. Prekršajne kazne u rasponu federalnog zakona. Zabrana plaćanja lične kazne iz budžeta. Izričito da federalne koncesije nisu predmet ovog zahvata.

V. Fiskalni učinak

Zakon ne stvara novi fond. Trošak je vođenje registra, kvartalno usklađivanje i ciljani nadzor. Prihod zavisi od naplate, ne od knjiženja. Uspjeh se mjeri novcem koji je ušao i sanacijom koja je izvršena. Potraživanje od dužnika u stečaju može ostati na papiru; zakon to priznaje umjesto da obećava punu naplatu iznosa od 1.393.708 KM.

VI. Rokovi

Stupanje na snagu: osmi dan od objave. 90 dana: uredbe, obrasci i odluka Skupštine o minimalnom udjelu za nove ugovore. Tri mjeseca: registar i popis duga pravobranilaštvu. Šest do dvanaest mjeseci: ciljani nadzor, naplata i popis korištenja bez ugovora. Svake godine do 31. marta izvještaj davaoca; do 30. juna dostava Skupštini.